

ר ק ע ה י ס ש ו ר י ו ת ק ו פ ה :

6-34

סוף 1947. גסיסת השלטון הבריטי לאחר החלטת "האומות המאוחדות".
 פעולות האיבה והטרור הערבי גוברות לקראת מועד ההכרזה על הקמת המדינה.
 המאבק על העלייה נמשך במקודם, הבריטים מנסים למנוע בכל כוחם את בואן של
 ספינות המעפילים. לאחר תפיסת הספינות המעפילים מועברים לקפריסין.
 באותה תקופה מפליגות 2 אוניות מעפילים מאירופה בדרכן לארץ.
 האחת - "כ"ש בנובמבר" - יוצאת מצרפת ועליה 686 מעפילים. היא נתפסת
 ליד חופי הארץ ב- 28.12.1947.
 השנייה - "האומות המאוחדות" - יוצאת מאיטליה, עליה 537 מעפילים. היא
 מצליחה לפרוק את ההסגר ולהגיע בחשאי לחוף נהריה ב- 1.1.1948, וזאת בשל
 "תבונת ותושיית קברניטה". כך נכתב בספרים.

*

וזו מזכיר לי:

פ ג ר ש ה מ ק ר י ת ע מ א ד ס מ ר פ ל א

הגליל המערבי מנותק.

אני מוצא את עצמי תקוע אצל קרובי בשבי-ציון.
 באחד הימים ביגש אלי אחד ממפקדי "ההגנה" ושואל:
 "אתה דובר איטלקית - נכון?" "נכון", השבתי.
 "גם לקלל אתה יודע באיטלקית?" הוא מוסיף בחיוך רחב, "ויעוד איך...". אני משיב.
 (באותה התקופה השפה האיטלקית עדיין לא נשכחה על ידי, וידעתיה על-בוריה.)
 "האם תהיה מוכן לעזור לנו?" - "בודאי", אני משיב. ולמוחרת - שוכח.
 בליל ראש השנה האזרחית (הסילבסטר) מוציאים אותי מבית קרובי ומצרפים אותי
 אל מחלקת חי"ש היוצאת לנהריה להוריד מעפילים מאונייה העומדת להגיע.
 עלי פוקדים: "אתה תתעסק עם האיטלקים!" "אותה - תזמזם להם ולנו מתורגמן".
 ובינתיים הספינה מגיעה לפנינו; רוב המעפילים הספיקו לרדת בעזרת תושבי הסביבה,
 והם מוסעים ומועברים אל מקומות מסתור בנהריה ובישורג הסביבה.

← יומן

(100)

אותי מביאים אל ביתו של הרב ד"ר קלר, רבה של קהילת צהריה. שם כבר הוסתר הצרות האיטלקי. אני צורך ומבולבל מאד, לא יודע מה רוצים ממני.

הרבנית מכניסה אותי אל חדרו של הרב. שם אני פוגש את הרב קלר המנסה לקיימנו קטור מילולי עם ארבעת אורחיו הרטובים - בגרמנית ויאנגלית; אך הם בקושי מבינים אותנו ולא מסוגלים להשיב לו.

הדמות הראשונה המושכת את תשומת ליבי: גבר במוך קומה, מוצק מאד ושזוף, לגוש סוודר מלחיה כחול רחב, וכובע מצחיה בלוי של קציני ים על ראשו.

"הלוי, בערי, אתה משלנו? האם אתה דובר את שפתנו?"

"Si, Signor ...", אני משיב לו בפחד גדול. ולפני שאני מספיק להתאזרחו, אני מוצא את עצמי בתוך זרועותיו.

"שמי קפיטנו ג'וספה ... ואלה מלוות אבשי צוותי: הקצין הראשון, קצין מכובות ומלה." (השמות בשכחו ממני.)

לתדהמתו של הרב לא היה גבול בראותו איך הקרוו בשנת בין 4 הימאים האיטלקיים ובין הצער שרק הגיע זה עתה.

היה לי הכבוד להימצא כלוא בביתו של הרב בחגרתם של האיטלקים במשך חמישה ימים. הייתי להם לפה, תרגמתי למארחים ולאורחים, והמארחים הראשיים - היו ראשי ההעפלה. העוצר בחוץ במשך 3 ימים רצופים; האנגלים עוררים מהיו אל בית בחיפוש אחר מעפילים. לביתו של הרב לא נכנסים משום כבוד.

מתוך 537 המעפילים נתפסו על ידי האנגלים כ-50.

הזמן שהייתי במחיצת האיטלקים נוצרו יחסי אמוץ הדדיים בין הקפיטן וביני. והעיקר: המון זכרונות בשתמרו עמי, והרי אחדים:

הוא בולד ומשפחתו מתגוררת בעיר הנמל גיבואנה.

הוא אבא ל-3 בנים ולוח. בנו הבכור הוא נגילי וואטו - Federic, הדומה לזומי. כל משפחתו עוסקת מדורי דורות בלמנונו והדייג.

כמוכן שזכור לי היטב סיפור מסעה של "האומות המאוחדות" - נושא שעליו בערכו בשבוע זה תחקירים אין-סופיים לקפיטן ולצורת על ידי ראשי ההעפלה ותורגמו על ידי.

*

← יומן

סלונים 2000
(המשך)

מסיבת הקריאה - 5 - אויב נחלא

האונייה "ראומות המאוחדות" שאותה הביא, היתה האונייה השלישית שהביא לחופי

"פלושתינה" והשנייה שהביא לחוף נהריה. קדמה לה - "חנה סנש", אותה הביא

שנתיים קודם לכן, וגם היא לא נתפסה. (27.12.1945)

א. האונייה - בעלת שם איטלקי, מניפה דגל איטלקי, העמיסה 537 מעפילים, והיא יוצאת את הנמל בלילה חשוך וגשום ונעלמת בלב-ים.

ב. השם והדגל האיטלקי מוחלפים לדגל יווני - בלב ים.

ג. האונייה מפליגה מזרחה סמוך ולאורך החוף הטורקי.

בהיות האונייה במזרח אגן הים התיכון, בין קפריסין לטורקיה, הופיע מעל האונייה

משוס סיוור בריטי, אך הוא נשמע הרבה זמן לפני בואו. כך, והודות לתרגולת

שהוכנה מראש ואשר חזרו עליה פעמים רבות - הסיפון העליון פונה מיידית. אך

שעתיים לאחר ביקור המשוס הגיחה מהאופק משחתת בריטית, חלפה על פני חרטום

האונייה וכמעט נצמדה לדופן. על הגשר והסיפון נותרו: הקפיטן, הקצין הראשון

והמלח האיטלקי בלבד.

ממרומי הגשר של המשחתת מצווה הקברניט הבריטי: "Steam-ship ; stop engines!"

והוא ממשיך: " Your course ? "

משיב לו הקפיטן האיטלקי: " Ninety-four degree - East, Sir ! "

שואל האנגלי: " From where ? To where ? " -

משיב לו הקפיטן: " From Saloniki. To Latakia. " -

שואל האנגלי: " What's your cargo ? " -

עונה לו הקפיטן: " Potatoes ! "

מסיום הקברניט הבריטי את השיחה: " Go on ... and Good-Luck! "

והמשחתת מפליגה הצידה, כשם שהיא באה, כך היא נעלמת באופק.

והאונייה האיטלקית ממשיכה מזרחה עוד מספר שעות לכיוון לאסקיה; עם רדת החשיכה פונה

היא חדות דרומה וממשיכה במלוא הקישור אל יעדה.

הדגל היווני מורד, השם היווני מוחלף ל"אומות המאוחדות". בדרכה דרומה חולפת האונייה

על פני אורותיה של בירות - ומתנגשת בסלעי חוף-נהריה.

ראני הקטן, - אילו לא הייתי נוכח ומתרגם את הסיפור פעמים אין-ספור, - לא הייתי

מאמין למשמע אוזני.

אנונימית אפרים כ"ן

כ"ן

(י"א ס"ג)

אחרי מספר ימים הוסר העוצר, הרחוב והישוב נוקמו.

ואנחנו בפרדים ממארחינו הפלאים, הרב והרבנית קלר.

הקפיטן וצוותו בלקחים בדרכי הסתר בחזרה לאיטליה.

אני חוזר אל קרובי בשבי-ציון.

הקפיטן האיטלקי בפטר בשנת 1981 בעיר הולדתו גינזאנו, והרוא שם לקבורה בבית-

הקברות ליורדי-יט.

החוריה והאיש זכוריים לי לשוב עד עצם היום הזה.

יום העצמאות תש"ן

42 תענה למדינת ישראל

אפרים. כ"ן

... אז תצחק: לא עזרו אביות המשחית,

לא השפיע הודר אפילו !

ותסים את פסוקך בקללה אימלקית ...

וחוצות הנמל יאפילו.

כך יהיה ! ולכן, אל מול רוח איתן -

לחיי הסיכון והפרך !

לחיי הספינות הקטנות, קפיטן,

לחיי הספינות שבדרך !

יבראר, 1948; עיתון "דבר"

("הטור השבועי")
